

BEDÖMARGRUPPENS YTTRANDE Avdelning
Utvärderingsavdelningen

Lärosäte: Högskolan i Halmstad
Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet svenska
Samlat omdöme: Hög kvalitet
<p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Förutsättningar vara tillfredsställande.</p> <p>Bedömargruppen bedömer att kompetensen inom UVK finns på kort sikt men att kompetensen inte är tillfredsställande på lång sikt. I nuläget lånar lärosätet in kompetens som saknas, vilket är positivt när det tillför aktuell kunskap från professionen eller andra delar av samhället. När kompetensen skulle kunna uppbäras av lärare rekommenderar dock bedömargruppen att lärosätet för kontinuitetens skull självt tillgodoser dessa behov. Det behövs även ytterligare kompetens till följd av en omorganisation av UVK och att ett stort ansvar vilar på utbildningens nyckelpersoner. Behovet av rekryteringar har identifierats av lärosätet men det finns ingen tydlig strategi när det gäller UVK för att säkerställa att antalet lärare och deras kompetens står i relation till utbildningens volym, innehåll och genomförande på lång sikt. Bedömargruppen rekommenderar därmed lärosätet att ge stöd för att nödvändig kompetens ska kunna tillgodoses, antingen genom nyrekrytering eller genom kompetensutveckling av befintliga lärare. För inriktningen svenska finns det en vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk kompetens som står i proportion till utbildningens volym, enligt bedömargruppen, men den ämnesdidaktiska kompetensen kan stärkas. Lärosätet vet om detta och här sker ett långsiktigt kompetensförsörjningsarbete som inkluderar rekryteringar. Lärosätet ser till att lärarna har högskolepedagogisk kompetens, bland annat genom högskolepedagogisk utbildning. En av lärarna arbetar också i ungdomsskolan och flera har tidigare arbetat med det relevanta åldersspannet i skolan. De kopplar sin erfarenhet till undervisningen, vilket gör att det finns en professionsrelaterad kompetens som är tillräcklig, enligt bedömargruppen.</p> <p>Bedömargruppen ser lärosätets vetenskapliga miljö som tillräcklig för utbildningen. De flesta lärare har möjlighet att forska i någon mån och många kan koppla forskningen till UVK-kurser. Därmed etableras ett nära samband med forskningen. För att studenterna ska få tillgång till en mer professionsinriktad miljö har lärosätet också ett nära samarbete med skolor i närområdet, och lärare från skolorna anlitas regelbundet för att bidra med aktuella kunskaper. Ledningen uttrycker en önskan om och strävan efter att få forskarutbilda fler, och det skulle kunna stärka forskningsmiljön och professionsanknytningen ytterligare. I utbildningsmiljön finns det vissa samordningsproblem, men miljön ger ändå ett intryck av att erbjuda bredd och ämnes- och UVK-övergripande insikter, möjligen på bekostnad av vetenskapligt djup inom specifika områden. Ämnesmiljön är inte stor men tillräcklig för utbildningens omfattning. Bedömargruppen anser att den vetenskapliga miljön är mer gynnsam på språksidan än litteratursidan, med tanke på obalansen i antalet lärare och medverkan i</p>

forskningsnätverk. Bedömaregruppen ser positivt på det samarbete som lärosätet påbörjat mellan svenska språket och litteraturvetenskap eftersom det stärker utbildningsmiljön. Eftersom få lärare har litteraturvetenskap som sitt ämne blir vetenskapliga nätverk också utanför lärosätet extra viktiga för dessa lärare, menar bedömaregruppen. Den professionsrelaterade miljön säkerställer lärosätet genom praktknära forskning och ett väl utvecklat samarbete med arbetslivet om utbildning och forskning.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara tillfredsställande.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Lärosätet visar med lärandemål och examination hur man arbetar med progression genom utbildningen, exempelvis för den delen av ämnet som rör läsning av, struktur i och skrivande av texter. Fler sådana spår verkar finnas, till exempel i språksociologi. Det ser bedömaregruppen som ett tydligt exempel på lärosätets sätt att säkerställa att studenterna når fördjupade kunskaper. Det förändringsarbete man har genomfört verkar lovande och rimligt, men det är ännu inte provat i skarpt läge. Bedömaregruppen menar dock att lärosätet med dessa ändringar säkerställer att studenterna når fördjupade kunskaper. Samtidigt finns en risk för att de litteraturvetenskapliga aspekterna hamnar i skymundan för språkvetenskapen och språkdidaktiken.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Det med anledning av de stora förändringar som gjorts i utbildningen. Exempelvis ligger den teori- och metodkurs som ges inom ramen för UVK numera närmare det självständiga arbetet i tid, vilket borde förbättra studenternas möjligheter att uppnå god målpuppfyllelse i slutet av sin utbildning. Svenskan har utformat en kurs som ska förstärka studenternas kunskap om respektive färdigheter i språkvetenskapliga, litteraturdidaktiska och ämnesdidaktiska teorier och metoder. Även den kursen ligger i anslutning till de självständiga arbetena. För de studenter som går den äldre varianten har man förstärkt den teoretiska och metodiska progressionen. Därmed säkerställer lärosätet att studenterna får fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder inom svenskämnet. Den beprövade erfarenhetens betydelse för yrkesutövningen blir stegvis tydligare under utbildningens gång. Lärosätet visar också den tänkta progressionen tydligt, exempelvis i en progressionsmatrix. Detta behandlas tydligare i UVK men man berör det också inom svenskan. Bedömaregruppen rekommenderar lärosätet att noggrant följa upp utvecklingsarbetet och resultatet i form av högre målpuppfyllelse samt följa upp den progression som är planerad i den nya strukturen. Syftet med det är att säkerställa att denna upprätthålls och efterlevs även när nya lärare anställs.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Särskilt kurserna *Vetenskaplig teori och metod* och *Utveckling och utvärdering av lärande* bidrar till att målet omhändertas i utbildningens utformning och genomförande. I ett utvecklingsarbete som studenten genomför kopplas UVK och VFU samman, men det kan bli utmanande eftersom UVK-kurserna kräver mindre studietid för studenterna samtidigt som de är överbelastade under VFU-perioder. Lärosätet rekommenderas därmed att se över kraven och förväntningarna på studenternas insatser under UVK-kurser samt att säkerställa att alla parter är tillräckligt informerade om ansvarsfördelning, mål och förväntningar. Den första delen av målen säkerställs framför allt under ämnesstudierna medan den andra delen i huvudsak är tänkt att säkerställas inom UVK. Lärosätet ger för UVK exempel på examinationer som bedömaregruppen

snarare betraktar som medel för examination. Examinationen av målet brister därmed inom UVK, och lärosätet behöver inventera och se över examinationsformerna. För ämnes-VFU redovisas enbart två lärandemål i självvärderingen men ämneskunskaper i svenska och VFU kopplas även ihop i den avslutande VFU-uppgiften, där studenterna ska visa att de har tillräckliga ämneskunskaper. Här menar bedömaregruppen att det krävs en hel del samarbete mellan UVK och VFU samt ämne och ämnesdidaktik för att examinationen av tillräckliga ämneskunskaper i svenska ska vara förankrad hos dem som kan fälla avgörandet vid lärosätet. De ändringar som lärosätet genomfört har lett till att en del andra delkurser har formats om för att skapa utrymme, vilket kan medföra att studenterna stärks vetenskapligt men kanske upplever att övriga kurser är begränsade. Ändringarna verkar dock ha fått effekt och de flesta självständiga arbeten når målet. Trots svagheter som finns inom UVK anser därmed bedömaregruppen att lärosätet har visat att utbildningen i sin helhet möjliggör och säkerställer måluppfyllelse.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Bedömaregruppen menar att studenterna sammantaget verkar få tillräcklig och allsidig övning i att tillämpa sina färdigheter och förmågor på området, och att kraven på examinationerna framställs som adekvata och rimliga i de aktuella kurserna i förhållande till detta område. Med talrika och tydliga exempel visar lärosätet hur man arbetar med progression och fördjupning för att nå måluppfyllelse. Den nya strukturen tillåter mer samarbeten mellan ämnena och UVK, och numera finns större möjligheter att integrera dessa två delar av utbildningen. Enligt bedömaregruppen kommer den nya utbildningen troligen att kunna utvecklas planerligt, och då ge tillräckligt med didaktiska och ämnesdidaktiska färdigheter och förmågor. Det blir dock nödvändigt att följa upp hur kopplingen mellan ämne, ämnesdidaktik och UVK-kurser gestaltar sig i realiteten

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Det är en styrka hos utbildningen att den medger integrering mellan utbildningens olika delar som tillsammans bidrar till att målet uppfylls. Bedömaregruppen ser positivt på den sammanhållna strukturen för VFU, som bland annat omfattar en progressionsmatris för att bedöma olika färdigheter och förmågor. Lärosätet ger också intryck av att ha en god och frekvent kontakt med VFU-handledarna. I UVK framgår att kursen *Didaktik och bedömning* upplevs som central för studenterna och som en särskilt givande kurs. Bedömaregruppen råder lärosätet att utvärdera denna kurs för att se om det finns något i den som även andra VFU-kurser kan lära av, exempelvis när det gäller relevans eller förväntningar på studenterna. Ett exempel på uppgift, lärandemål, genomförande och examination inom ämnet hämtas i självvärderingen från delkursen Språkets variation och mångfald. Bedömaregruppen menar att ett sådant upplägg verkar rimligt och relevant, men det handlar om lektionsplaner som man gör på plats på lärosätet. Bedömaregruppen anser att ämnet tydligt bidrar till detta mål men att måluppfyllelse främst säkerställs under UVK och framför allt VFU.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling uppfylls så till vida att utbildningen möjliggör måluppfyllelse men den säkerställs inte. Alla kurser inom UVK och VFU tar upp den sociala dimensionen av hållbar utveckling. Det är däremot svårare att finna inslag om ekologisk och ekonomisk hållbarhet i utbildningsprogrammets olika kurser. När det gäller värderingsförmåga och förhållningssätt finns olika inslag som är relevanta för till exempel etiska bedömningar eller hållbar utveckling som förekommer på olika ställen i utbildningen, men det verkar inte finnas någon egentlig överblick eller någon genomtänkt strategi på lärosätet. Detta har också i

underlaget identifierats som ett utvecklingsområde, och lärosätet planerar att förtydliga progressionen. Bedömargruppen anser där med att måluppfyllelsen inte säkerställs.

Lärosätet beskriver det som att jämställdhetsarbetet pågår kontinuerligt och är en del av det normala arbetet. Bedömargruppen ser positivt på detta sätt att ta sig an jämställdhetsarbete, men menar att lärosätet behöver konkretisera för sig själva vad detta mer konkret innebär. När det gäller jämställdhet i studenternas utbildning kan bedömargruppen inte se att det finns någon tydlig progression vilket medför att det är ett utvecklingsområde för lärosätet. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet i högre grad använder svenskämnets olika områden för att låta studenterna fördjupa sig i frågor om jämställdhet. Man kan också ge studenterna mer stöd för att de ska kunna beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i pedagogisk verksamhet inom det egna ämnet.

Bedömargruppen anser att lärosätet har en omfattande organisation för kvalitetsarbete och att den engagerar alla nivåer på ett tillräckligt sätt, från studenter till prorektor. Kvalitetsarbetet utgår från prorektor som leder högskolans kvalitetsråd. Lärosätets fyra akademiers respektive utbildningsledare står för det konkreta arbetet, tillsammans med programansvarig. Denna leder i sin tur ett programråd som omfattar studenter, lärare, alumner, handledare inom VFU och arbetslivsrepresentanter. Bedömargruppen anser att lärosätet generellt verkar arbeta tillräckligt med uppföljning, kvalitetsutveckling och återkoppling. Det framgår också att lärosätet efter ett omfattande kvalitetsarbete bland annat har lagt till kurser för att göra ämnesstudierna bättre, efter att ha beaktat relevanta intressenters perspektiv. Bedömargruppen ser det även som att lärosätet undersöker systematiska orsaker till avhopp och använder beprövade åtgärder för att studenter ska få stöd och fullfölja sin utbildning. Rekommendationen är samtidigt att vara uppmärksam på om det framöver kan behövas insatser, särskilt för att stödja studenter på svenskläroarbete.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Studentperspektiv vara tillfredsställande.

När det gäller svenskämnet framgår att studenterna har både formellt och informellt inflytande i programråd och genom kursambassadörer, vilket innebär att man kompletterar digitala utvärderingar med diskussioner om kurserna med studentrepresentanter. Lärarna är lyhörda och gör mindre justeringar under terminerna om studenterna efterfrågar det. Exempelvis hjälper man inom ämnet till och lägger om schemat så att studenterna inte ska missa något på grund av en schemakrock. Överlag får bedömargruppen en positiv bild av svenskläroarbete och studentinflytande.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan vara tillfredsställande.

Bedömargruppen anser att lärosätet, regionen och arbetslivet verkar ha ett nära och givande samarbete som gör att studenterna är redo att möta ett föränderligt arbetsliv och det omgivande samhället. Exempelvis beskrivs en välordnad VFU och projekt sker i samverkan med skolor i regionen. Ett annat exempel är projektet Näktergalen med regionalt utvecklingscentrum där studenter är mentorer eller faddrar för ensamkommande flyktingbarn. Sådana samarbeten bidrar till studenternas kunskap om hur skolor och olika delar av regionen arbetar konkret med den föränderliga omvärlden. Ett annat exempel är läsprogram som genomförs i samarbete med regionens bibliotek och bibliotekariéer. Studenterna förbereds även när det gäller digital teknik vilken de förväntas använda i framtiden.

Utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är inte adekvat och står inte i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Bedömargruppen bedömer att kompetensen finns på kort sikt, men att det sätt på vilket lärosätet planerar att säkerställa kompetensen på lång sikt inte är tydligt och därmed inte tillfredställande.

Nästan tre fjärdedelar av lärarna har lärarutbildning och bedömargruppen anser därför att möjligheterna till professionsanknytning är goda. Mer än hälften av dem är disputerade, vilket också ger potential för forskningsanknytning. En del av lärarna är disputerade i andra ämnen än utbildningsvetenskap eller motsvarande, vilket emellertid är ett medvetet val från lärosätets sida för att bredda och fördjupa kompetensen. Bedömargruppen ser positivt på detta så länge det finns personal som tillgodoser utbildningens specifika behov. Ett exempel på hur lärosätet arbetar med att tillhandahålla tillräcklig kompetens är att externa gästföreläsare anlitas för att täcka de behov som lärosätet självt inte kan tillgodose. I samtliga sex kurser i utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) hämtas sådan extern kompetens in för inslag som exempelvis rör barnkonventionen, utvecklingsamtal, nationella prov och digitala hjälpmedel vid funktionsnedsättning. Bedömargruppen ser positivt på detta när det tillför aktuell kunskap från professionen eller andra delar av samhället. När det däremot gäller sådan kompetens som skulle kunna uppbäras av lärare, rekommenderar bedömargruppen lärosätet att självt tillgodose sina behov, för kontinuitetens skull. De lärare som arbetar med UVK har en liten andel av sin tjänstgöring i utbildningen. Endast två av dem har en så pass stor tjänstgöringsandel som 10 respektive 15 procent. Den lärare som studenterna förefaller ha mest kontakt med – det vill säga den lärare som har 15 procent – är adjunkt. Lärare i UVK har låg tjänstgöringsgrad och flera externa kompetenser hämtas in. Den programansvariga verkar ha en nyckelposition för utbildningen, och med det ett stort ansvar. Bedömargruppen rekommenderar att positionen som programansvarig förstärks med en biträdande programansvarig, eftersom alltför mycket ansvar hos en enda person kan göra utbildningen sårbar.

Vidare framgår det i underlaget att endast 60 procent av handledarna inom verksamhetsförlagd utbildning (VFU) har genomgått en särskild handledarutbildning för VFU. Bedömargruppen anser att lärosätet behöver utreda vad som skulle kunna motivera fler VFU-handledare att genomgå utbildningen.

I personalens tjänstgöring ingår 15 procents kompetensutveckling, och ytterligare medel avsätts för strategiska satsningar. Inom ramen för dessa satsningar utvecklar personalen sig pedagogiskt. Våren 2018 gjordes satsningar på digital kompetens och man har också satsat på utbildning i kvalitetshöjande pedagogiskt arbete, "supplemental instruction". Bedömargruppen anser att lärosätet tillgodoser en adekvat utveckling av lärarnas pedagogiska kvalitet.

Under intervjuerna påtalade lärosätet behovet av att rekrytera lärare som arbetar med UVK och som också har specifik kompetens i svenska, eftersom den nya programstrukturen uppmuntrar till täta

kopplingar och samarbete mellan UVK och ämnet. Det ser bedömargruppen som en lovvärd plan. Den nya programstrukturen innebär att studenter på olika program inte längre samläser, vilket bedömargruppen ser positivt på. Den nya organisationen kräver dock enligt bedömargruppen en högre grad av specialiserad kompetens hos undervisande personal. Det är då viktigt att strategiska rekryteringar görs specifikt för ämneslärarutbildningen och att man har realistiska planer för framtida rekryteringar. Bedömargruppen menar att även om behovet av rekryteringar identifierats av lärosätet finns det ingen strategi för att säkerställa att antalet lärare och deras kompetens står i relation till utbildningens volym, innehåll och genomförande på lång sikt. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att ge stöd för att nödvändig kompetens ska kunna tillgodoses, antingen genom nyrekrytering eller genom kompetensutveckling av befintliga lärare.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Bedömargruppen ser lärosätets vetenskapliga miljö som tillräcklig för utbildningen. Ett exempel är att lärosätet gjort en satsning på forskningsområdet Framtidens lärande, med finansiering från rektors strategiska medel. Detta forskningsområde behandlar exempelvis frågor som rör digitaliseringens konsekvenser för lärande och utbildning. Det pågår även forskning om ungdomars kommunikation i digitala miljöer och i deras lärmiljöer. Vid Akademin för lärande, humaniora och samhälle finns även ett värdegrundsprojekt som syftar till att motverka främlingsfientlighet och rasism. Projektet placerar sig inom ramen för den utbildningsvetenskapliga och allmändidaktiska forskningen och har stor relevans för ämneslärarstudenter. Under intervjun berättade lärarna om sin forskning, och det verkar som om de flesta har möjlighet att forska i någon mån och många kan koppla forskningen till UVK-kurser. Därmed etableras ett nära samband med forskningen, enligt bedömargruppen.

Lärosätet har gjort en genomgripande förändring av UVK. Ännu har hela utbildningen inte genomförts i sin nya version, men det finns en uppenbar strävan mot att koppla samman UVK och ämnet i syfte att göra utbildningen mer professionsanknuten. Bedömargruppen ser positivt på denna strävan. För att studenterna ska få tillgång till en ännu mer professionsinriktad miljö har lärosätet ett nära samarbete med skolor i närområdet, och lärare från skolorna anlitas regelbundet för att bidra med aktuella kunskaper inom områden såsom utvecklingssamtal och nationella prov. Bedömargruppen anser därmed att det finns en professionsinriktad miljö.

Ledningen uttrycker en önskan om och strävan efter att få forskarutbilda fler, och det skulle potentiellt kunna stärka forskningsmiljön och professionsanknytningen ytterligare. Bedömargruppen ser positivt på denna strävan och delar ledningens uppfattning att det skulle stärka utbildningen.

Bristande samordning och samarbeten tas upp som bekymmer i både självvärderingen och under intervjuerna. De ska förhoppningsvis vara åtgärdade i och med den omorganisering av verksamheten som nyligen genomförts. Under intervjuerna framkommer också att lärosätet står inför en generationsväxling när det gäller UVK. Bedömargruppen delar farhågorna, men ser positivt på de kommande förändringarna som verkar kunna lösa problem med samordning. Bedömargruppen uppmanar lärosätet att följa upp den nya organisationens verkningar så att lärosätet löser de problem som man avser. Trots dessa problem ger utbildningsmiljön överlag intryck av att erbjuda

bredd och ämnes- och UVK-övergripande insikter, möjligen på bekostnad av vetenskapligt djup inom specifika områden.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse**

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visar kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*

Tidigare har lärosätet noterat att studenterna inte varit tillräckligt säkra när det gäller vetenskapliga metoder och teoretisk anknytning och en man har infört en ny och omgjord struktur för att nå en högre måluppfyllelse. Under intervjuerna framkom det att den tidigare ordningen var otillfredsställande för både studenter och lärare och ledning. Bedömargruppen utgår från att den nya strukturen har löst de tidigare problemen, och bedömningen grundas i hög grad på detta antagande. Som exempel kan nämnas att teori- och metodkursen i utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) numera ligger närmare det självständiga arbetet i tid, vilket torde öka studenternas möjligheter att uppnå god måluppfyllelse i slutet av sin utbildning.

I UVK bidrar i den nya strukturen på ett tydligare vis till måluppfyllelse, menar bedömargruppen. I kursen *Den professionella läraren* introduceras observationer som forskningsmetod och som redskap i yrkesverksamheten, och under sin första VFU genomför studenterna observationer. I *Vetenskaplig teori och metod* examineras bland annat kunskaper om enkäter, intervjuer och videoobservationer. Detta spår fördjupas i *Läraren som ledare*, där studenterna provar att genomföra undersökningar med enkät och observation. I självvärderingen framhålls att kunskaperna om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa metoder på detta sätt planeras att växa fram successivt i olika kurser. Bedömargruppen ser positivt på dessa planer som av beskrivningen verkar rimliga.

Kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet examineras tydligast i *Utveckling och utvärdering av lärande* och då i relation till studenternas utvecklingsarbete och den avslutande VFU:n. Även kopplingen till beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen i VFU växer fram stegvis under utbildningens gång. Lärosätet visar den tänkta progressionen i exempelvis en progressionsmatrix. Bedömargruppen menar att det framgår av självvärderingen och av ledningens resonemang att kopplingen som sker stegvis under utbildningen bidrar till att säkerställa denna del av målet. Även i de självständiga arbetena verkar studenterna kunna använda de kunskaper som de tillägnat sig tidigare under utbildningen.

Bedömargruppen ser det som sannolikt att UVK kommer att bidra tillräckligt till måluppfyllelsen, men rekommenderar lärosätet att noggrant följa upp utvecklingsarbetet och det tilltänkta resultatet form av högre måluppfyllelse.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, men säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad*

förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.

Det är framför allt ämnena i inriktningen som bidrar till måluppfyllelse, men i detta fall lyfts lärandemål inom UVK fram i självvärderingen. Särskilt kurserna *Vetenskaplig teori och metod* och *Utveckling och utvärdering av lärande* framhålls av lärosätet som betydelsefulla för måluppfyllelsen när det gäller färdighet och förmåga. Bedömargruppen menar att UVK bidrar till att studenterna lär sig att självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat genom kursen *Vetenskaplig teori och metod*.

Det utvecklingsarbete som görs under kursen *Utveckling och utvärdering av lärande* och VFU kan även utgöra en grund för en empirisk studie i det självständiga arbetet. Studenter undersöker exempelvis hur en lärare arbetar läsutvecklande. Bedömargruppen ser det som att UVK:n på detta sätt bidrar till förmågan att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnet, ämnesområdena och ämnesdidaktiken. Av intervjuerna framgår att UVK-kurserna inte uppfattas som lika tidskrävande som andra delar av utbildningen, samtidigt som studenterna upplevs vara belastade under VFU-perioderna. Ett exempel är det utvecklingsarbete som görs under kursen *Utveckling och utvärdering av lärande* och den avslutande VFU:n, där just VFU:n upplevs som överbelastad men inte andra delar. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att se över kraven och förväntningarna på studenternas insatser under UVK-kurser och att säkerställa att alla parter – lärare inom UVK, VFU-handledare, lärare inom ämnen och inte minst studenterna – är tillräckligt informerade om ansvarsfördelning, mål och förväntningar när det gäller utvecklingsarbetet.

UVK-kurserna examineras ofta genom seminarier, och i dessa fall är det viktigt att lärosätet ser till att varje student examineras. Lärosätet anger exempelvis Power Point-presentationer som en examinationsform, men bedömargruppen betraktar sådana presentationer som bara ett medel för examination. Detta väcker frågan om vad lärosätet lägger i ordet examination. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet inventerar och ser över examinationsformerna och ser till att lärare har en fortlöpande diskussion om bästa sättet att examinera olika sorters kunskaper, färdigheter och förmågor.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Lärosätet menar i självvärderingen att både UVK, VFU och ämnet bidrar till detta mål. Den nya strukturen tillåter mer samarbeten mellan ämnena och UVK samt större möjligheter att integrera dessa två delar av utbildningen. Bedömargruppen anser att det är en positiv utveckling.

När det gäller UVK är det två delkurser som huvudsakligen betonas: *Didaktik och bedömning* och *Utveckling och utvärdering av lärande*. Under dessa kurser får studenterna praktiskt använda didaktik och ämnesdidaktik, inklusive metodik, vilket också är lärosätets sätt att definiera ordet tillämpa i målet. En viss övning ges också för grundskolans årskurs 7–9 på grund av den behörighet

som studenterna får, vilket bedömargruppen ser positivt på. Studenterna får också övning under de andra UVK-kurserna, och praktiserandet spänner över självreflekterande till omsättande i praktiken på VFU. Tillämpningarna omfattar exempelvis fältarbete under kursen *Specialpedagogik*. En kurs som framhålls som särskilt värdefull av studenterna är *Didaktik och bedömning*. Kursen har tre delar: att planera, genomföra och utvärdera lärande, undervisning och bedömning. Enligt självvärderingen ligger dock fokus på bedömning. Lärarna framhåller *Utveckling och utvärdering av lärande* som viktig för studenternas självständighet. Fyra av de sex UVK-kurserna innehåller också inslag av VFU där studenterna får tillämpa sina kunskaper och färdigheter i skarpt läge. Bedömargruppen menar att studenterna sammantaget får tillräcklig och allsidig övning i att tillämpa sina färdigheter och förmågor på området, och att kraven på examinationerna framställs som adekvata och rimliga i de aktuella kurserna.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Lärosätet använder sig av en professionsmatris för VFU där sju bedömningsområden är inskrivna: planering; ledarskap och kommunikation; reflektion och utvärdering; delaktighet och lärande; analys och bedömning; professionellt förhållningssätt; utvärdering och utvecklingsbehov. I denna professionsmatris anges det även hur och i vilken grad de olika färdigheterna och förmågorna bör vara uppnådda av studenterna i början, mitten respektive slutet av utbildningen. För varje område finns alltså en uttalad progressionsplan. Exempelvis ska studenterna med tiden bli mer självständiga i det praktiska arbetet, och deras uppgifter ska bli mer komplexa. Den i självvärderingen redovisade matrisen är enligt bedömargruppen ett tydligt exempel på hur lärosätet kan visa hur studenterna får övning i att – i ökande självständighets- och komplexitetsgrad – planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt, i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

I självvärderingen sägs att inslag av detta mål finns tidigt i utbildningen, men för bedömargruppen framgår examinationen tydligt först i de senare UVK-kurserna, nämligen i *Didaktik och bedömning*, men framför allt i *Specialpedagogik* och *Utveckling och utvärdering av lärande*. Den först nämnda kursen upplevs enligt intervjuerna som central för studenterna och verkar vara särskilt givande. Bedömargruppen råder lärosätet att utvärdera denna kurs för att se om det finns något i den som även andra VFU-kurser kan lära av, exempelvis när det gäller relevans eller förväntningar på studenterna. I den sistnämnda kursen ingår även VFU med trepartssamtal. Det finns ett väl fungerande samarbete mellan VFU-handledare och lärare från lärosätet. Exempelvis kommer VFU-handledarna till lärosätet för att diskutera den ovan nämnda professionsmatrisen och betygsriterierna. Detta samspel mellan lärosäte och VFU-handledare ser bedömargruppen positivt på.

Bedömargruppen menar att strukturen, innehållet och examinationen i delkurserna bidrar till att området uppfylls på ett tillräckligt sätt och att området Delaktighet och lärande i VFU-matrisen tillgodoser att studenterna efter avslutad utbildning har fått med sig rimliga förmågor och färdigheter i att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, men säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.*

Lärosätets redovisning i självvärderingen berör framför allt den sociala sidan av hållbar utveckling samt FN:s konventioner. Exempelvis betraktas mänskliga rättigheter, barnkonventionen och hållbar utveckling som olika aspekter av den bedömning som en pedagog har att förhålla sig till. När det gäller hållbar utveckling är det framför allt den sociala dimensionen av begreppet som behandlas under utbildningen i form av jämställdhet och jämlikhet samt rättvisa och demokrati. Det är däremot svårare att finna inslag om ekologisk och ekonomisk hållbarhet i utbildningsprogrammets olika kurser. Detta är en brist som lärosätet av intervjun att döma är medveten om. Efter att ha fokuserat på jämställdhet ska lärosätet från och med hösten 2019 ha hållbar utveckling som utvecklingsområde. Särskilda insatser såsom workshoppar är inplanerade och lärosätet menar att kompetensen finns bland de anställda.

Det som lärosätet visar i självvärderingen är att samtliga kurser inom både UVK och VFU innehåller den sociala dimensionen av hållbar utveckling. Exempel som ges är att kursen *Den professionella läraren* omfattar föreläsningar om FN:s barnkonvention och att man ger seminarier och föreläsningar om mänskliga rättigheter. Studenterna får uppgifter som berör värdegrundsarbete under VFU:n och i kursen *Specialpedagogik*. Likabehandling och trakasserier kan betraktas som relevanta företeelser för den sociala dimensionen av hållbar utveckling och dessa tas upp i *Den professionella läraren*. Dessutom uppmanas studenterna i en uppföljande VFU-uppgift att koppla konkreta kränkande händelser till den aktuella skolans likabehandlingsplan. Det finns därmed lärandeaktiviteter men lärosätet verkar inte ha någon tydlig examination som knyter an till dessa aktiviteter. Bedömargruppen anser där med att måluppfyllelsen inte säkerställs.

När det gäller värderingsförmåga och förhållningssätt finns olika inslag som är relevanta för till exempel etiska bedömningar eller hållbar utveckling som förekommer på olika ställen i utbildningen, men det verkar inte finnas någon egentlig överblick eller någon genomtänkt strategi på lärosätet. Detta har också i underlaget identifierats som ett utvecklingsområde, och lärosätet planerar att förtydliga progressionen. Bedömargruppen anser att ett sådant förtydligande vore lovvärt och rekommenderar lärosätet att fullfölja de planerna. Än så länge saknas alltså en tydlig progression när det gäller detta mål och det saknas också konkretion när det gäller lärosätets arbete med ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Jämställdhetsarbetet beskrivs i självvärderingen som integrerat i det ordinarie arbetet och något som regelbundet följs upp i programuppföljningar, så även i ämneslärarprogrammet, och man beskriver att resultaten omsätts i åtgärder när det behövs. Perspektivet har även varit ett fokusområde. I redovisningen nämns övergripande att lärosätets nyckeltal i programuppföljningar är uppdelade på kön. Dessa uppgifter ingår i lärosätets regelbundna kvalitetsarbete, och i självvärderingen nämns

även fortbildning för programansvariga som exempel på mer kvalitativt arbete. Bedömargruppen ser positivt på att jämställdhetsarbetet pågår kontinuerligt och är en del av det ordinarie arbetet för lärosätet. Lärosätet har god kunskap om hur avhopp förhåller sig till kön men resultat av andra analyser framgår inte. Dessutom finns få konkreta åtgärder beskrivna, vilket medför att det förblir otydligt för bedömargruppen om åtgärder vidtas till följd av de uppföljningar som görs. En åtgärd som framgår är dock att lärosätet ser till att litteraturen som studenterna möter är jämställd.

Enligt självvärderingen möter studenterna jämställdhetsfrågor genom hela utbildningen och de uppmärksammas på klassrumspraktiker ur ett konstruktivistiskt perspektiv. De exempel som lärosätet ger i självvärderingen handlar om att jämställdhet i form av normkritik och ett intersektionellt perspektiv tas upp i de tre första UVK-kurserna samt att jämställdhet också ingår i den sociala aspekten av hållbar utveckling. I självvärderingen nämns ingen konkret examination som är kopplad till jämställdhet, men man tar upp diskussioner och studenternas självreflektion som exempel på undervisningsaktiviteter. Bedömargruppen kan inte se att det finns någon tydlig progression när det gäller jämställdhet inom UVK. Bedömargruppen rekommenderar därmed att lärare och handledare inom VFU utbildas kontinuerligt vad gäller jämställdhet samt att lärosätet undersöker progression och examination när det gäller jämställdhet i studenternas utbildning.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

I självvärderingen beskrivs lärosätets plan för utvärderingar. Kvalitetsarbetet utgår från prorektor som leder ett kvalitetsråd. Lärosätets fyra akademiers respektive utbildningsledare står för det konkreta arbetet, tillsammans med den programansvariga. Denna leder i sin tur ett programråd med studenter, lärare, alumner, handledare inom VFU och arbetslivsrepresentanter för både gymnasieskola och årskurserna 7–9. I programrådet diskuteras kursutveckling. Det finns också ett forum för ämnesansvariga som hanterar genomförandet av kurserna, samt ett centralt kollegium för utbildningen. I arbetet med kvalitet har man upptäckt utvecklingsområden, vilka sedan har åtgärdats. Det tydligaste exemplet på detta är den genomgripande förändring av UVK som lärosätet genomför, med syftet att koppla samman UVK och ämnet för att göra utbildningen mer professionsanknuten. I denna stora pågående förändring har man också tagit hänsyn till studenternas uppfattning.

Programmen utvärderas digitalt, och en uppföljning dokumenteras årligen i vilken styrkor och svagheter identifieras. Alla aktörer får återkoppling och involveras; exempelvis är kursvärderingsrapporterna tillgängliga för de studenter som läst kursen och de som ska påbörja den.

Bedömargruppen ser det som att lärosätet har en omfattande organisation för kvalitetsarbete och att den engagerar alla nivåer, från studenter till prorektor.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätet har ungefär samma kvarvaro som övriga riket. År 2018 gjorde man en undersökning bland de studenter som meddelat avbrott och som hade ingångsämnet svenska höstterminen 2016 och de som hade ingångsämnet svenska under läsåret 2017. Totalt hade 36 av de här studenterna meddelat avbrott och drygt 40 procent av dem – närmare bestämt 15 studenter – valde att delta i

undersökningen. Underlaget är därmed litet. Studenter angav flera olika skäl till att avsluta utbildningen, exempelvis att de valt fel yrke eller kommit in på en utbildning närmare hemorten. Lärosätet skriver att de flesta av avhopparna var nöjda med den utbildning de mött och att lärosätet inte kunde gjort något för att förhindra avhoppet. Bedömargruppen anser att denna undersökning inte gav lärosätet någon hjälp med att minska avhoppet men är positiv till att lärosätet har sökt förklaringar till dessa.

Samtidigt framgår det att lärosätet arbetar med kända och beprövade åtgärder för att studenter ska få stöd och fullfölja sin utbildning, vilket bedömargruppen också ser positivt på. Lärosätet har infört ett "early warning system" för att i ett tidigt skede kunna ge studenter det stöd som de behöver. Det finns också en särskild resurs, Skrivpunkten, som studenterna kan vända sig till för att få hjälp med sitt skrivande och en pedagogisk modell för kamrattstöttning, "supplemental instruction".

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Studenterna har både formella och informella möjligheter att ge respons på utbildningen, enligt bedömargruppen. Av självvärderingen framgår att de kan ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Exempelvis finns det studentrepresentanter i akademirådet vid Akademin för lärande, humaniora och samhälle i vilket kursplaner och programuppföljningsrapporter fastställs. Vid en genomlysning av programmet påtalade studenterna att det behövdes en bättre sammanhållen utbildning med mer koherens. Detta menar lärosätet att man har tagit fasta på och att det har bidragit till omorganisationen.

För att säkerställa ett formellt studentinflytande görs kursvärderingsenkäter, men svarsfrekvensen är låg. Lärosätet har därför infört något som kallas kursambassadörer – studenter i varje årskurs som tar på sig ansvaret att föra studenternas talan. Förhoppningen är att denna åtgärd så småningom ska göra studenterna mer engagerade och villiga att besvara kursvärderingar.

Enligt självvärderingen gör lärosätets storlek och de små studentgrupperna det lätt för studenterna att påverka direkt och informellt. Bedömargruppen ser också att studenterna har goda formella och informella möjligheter att påverka. Idén med kursambassadörer verkar god ur studentinflytandeperspektiv, oavsett om den ger effekter på studenternas svarsfrekvens eller inte. Samtidigt visar intervjuerna att studenter och lärare har olika uppfattning om utbildningen. Trots goda representationsmöjligheter verkar en större ömsesidig förståelse ibland vara svår att uppnå, till exempel när det gäller hur utbildningen förändras och varför. Bedömargruppen ser alltså att det också finns anledning för lärosätet att fortsätta att söka vägar för kommunikation med studenterna.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Det samlade underlaget visar enligt bedömargruppen att lärosätet och det omgivande samhället samverkar på ett relevant, livaktigt och ömsesidigt givande sätt. Arbetslivet är representerat i programrådet och flera projekt sker i samverkan med skolor och med regionen, framför allt genom ett aktivt regionalt utvecklingscentrum. Ett exempel på samverkansprojekt är projektet Skola och arbetsliv som involverar studie- och yrkesvägledning, medan ett annat projekt handlar om kontakt med skolbiblioteken.

Samverkan med skolor verkar enligt bedömargruppen fungera väl. Organisationen för den verksamhetsförlagda utbildningen verkar välordnad, och lärosätet har en särskild utbildning för handledare som omfattar 7,5 högskolepoäng. Under intervjuerna med lärosätesrepresentanter framkom att denna handledarutbildning är uppskattad och att studenterna märker en positiv skillnad på handledare som gått utbildningen i förhållande till de som inte gått.

I självvärderingen lyfts även fram att studenterna förbereds när det gäller digital teknik, vilken de förväntas använda i framtiden. En sådan förberedelse menar bedömargruppen är nödvändig. Bedömargruppen ser det som att utbildningen på ett tillräckligt sätt är utformad och genomförs så den är användbar och utvecklar studentens beredskap för att möta förändringar i arbetslivet.

Samlat omdöme utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömning med motivering: *Tillfredsställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom utbildningsvetenskaplig kärna vägs samman med motsvarande bedömningar inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Bedömargruppen bedömer att kompetensen finns på kort sikt men att kompetensen inte är tillfredställande på lång sikt. I nuläget lånar lärosätet in kompetens som saknas, vilket är positivt när det tillför aktuell kunskap från professionen eller andra delar av samhället. När kompetensen skulle kunna uppbäras av lärare rekommenderar dock bedömargruppen att lärosätet för kontinuitetens skull självt tillgodoser dessa behov. Det behövs även ytterligare kompetens till följd av en omorganisation av UVK och att ett stort ansvar vilar på utbildningens nyckelpersoner. Behovet av rekryteringar har identifierats av lärosätet men det finns ingen tydlig strategi för att säkerställa att antalet lärare och deras kompetens står i relation till utbildningens volym, innehåll och genomförande på lång sikt. Bedömargruppen rekommenderar därmed lärosätet att ge stöd för att nödvändig kompetens ska kunna tillgodoses, antingen genom nyrekrytering eller genom kompetensutveckling av befintliga lärare.

Bedömargruppen ser lärosätets vetenskapliga miljö som tillfredställande för utbildningen. De flesta lärare har möjlighet att forska i någon mån och många kan koppla forskningen till UVK-kurser. Därmed etableras ett nära samband med forskningen. För att studenterna ska få tillgång till en mer professionsinriktad miljö har lärosätet också ett nära samarbete med skolor i närområdet, och lärare från skolorna anlitas regelbundet för att bidra med aktuella kunskaper. Ledningen uttrycker en önskan om och strävan efter att få forskarutbilda fler, och det skulle kunna stärka forskningsmiljön och professionsanknytningen ytterligare. I utbildningsmiljön finns det vissa samordningsproblem,

men miljön ger ändå ett intryck av att erbjuda bredd och ämnes- och UVK-övergripande insikter, möjligen på bekostnad av vetenskapligt djup inom specifika områden.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Det med anledning av de stora förändringar som gjorts i utbildningen. Exempelvis ligger den teori- och metodkurs som ges inom ramen för UVK numera närmare det självständiga arbetet i tid, vilket borde förbättra studenternas möjligheter att uppnå god måluppfyllelse i slutet av sin utbildning. Den beprövade erfarenhetens betydelse för yrkesutövningen blir stegvis tydligare under utbildningens gång. Lärosätet visar också den tänkta progressionen tydligt, exempelvis i en progressionsmatris. Bedömggruppen rekommenderar lärosätet att noggrant följa upp utvecklingsarbetet och resultatet i form av högre måluppfyllelse samt följa upp den progression som är planerad i den nya strukturen. Syftet med det är att säkerställa att denna upprätthålls och efterlevs även när nya lärare anställs.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls delvis. Särskilt kurserna *Vetenskaplig teori och metod* och *Utveckling och utvärdering av lärande* bidrar till att målet omhändertas i utbildningens utformning och genomförande. I ett utvecklingsarbete som studenten genomför kopplas UVK och VFU samman, men det kan bli utmanande eftersom UVK-kurserna kräver mindre studietid för studenterna samtidigt som de är överbelastade under VFU-perioder. Lärosätet rekommenderas därmed att se över kraven och förväntningarna på studenternas insatser under UVK-kurser samt att säkerställa att alla parter är tillräckligt informerade om ansvarsfördelning, mål och förväntningar. Lärosätet ger exempel på examinationer som bedömggruppen snarare betraktar som medel för examination. Examinationen av målet brister, och därmed behöver man inventera och se över examinationsformerna.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Bedömggruppen menar att studenterna sammantaget verkar få tillräcklig och allsidig övning i att tillämpa sina färdigheter och förmågor på området, och att kraven på examinationerna framställs som adekvata och rimliga i de aktuella kurserna i förhållande till detta område. Den nya strukturen tillåter mer samarbeten mellan ämnena och UVK, och numera finns större möjligheter att integrera dessa två delar av utbildningen. Bedömggruppen anser att det är en positiv utveckling.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Det är en styrka hos utbildningen att den medger integrering mellan utbildningens olika delar som tillsammans bidrar till att målet uppfylls. Bedömggruppen ser positivt på den sammanhållna strukturen för VFU, som bland annat omfattar en progressionsmatris för att bedöma olika färdigheter och förmågor. Lärosätet ger också intryck av att ha en god och frekvent kontakt med VFU-handledarna. I UVK framgår att kursen *Didaktik och bedömning* upplevs som central för studenterna och som en särskilt givande kurs. Bedömggruppen råder lärosätet att utvärdera denna kurs för att se om det finns något i den som även andra VFU-kurser kan lära av, exempelvis när det gäller relevans eller förväntningar på studenterna.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling uppfylls delvis. Alla kurser inom UVK och VFU tar upp den sociala dimensionen av hållbar utveckling. Det är däremot svårare att finna inslag om ekologisk och ekonomisk hållbarhet i utbildningsprogrammets olika kurser. När det gäller värderingsförmåga och förhållningssätt finns olika inslag som är relevanta för till exempel etiska bedömningar eller hållbar utveckling som förekommer på olika ställen i utbildningen, men det

verkar inte finnas någon egentlig överblick eller någon genomtänkt strategi på lärosätet. Detta har också i underlaget identifierats som ett utvecklingsområde, och lärosätet planerar att förtydliga progressionen. Bedömaregruppen anser där med att måluppfyllelsen inte säkerställs.

Lärosätet beskriver det som att jämställdhetsarbetet pågår kontinuerligt och är en del av det normala arbetet för lärosätet. Bedömaregruppen ser positivt på detta sätt att ta sig an jämställdhetsarbete, men menar att lärosätet behöver konkretisera för sig själva vad detta mer konkret innebär. När det gäller jämställdhet i studenternas utbildning kan bedömaregruppen inte se att det finns någon tydlig progression vilket medför att det är ett utvecklingsområde för lärosätet.

Bedömaregruppen anser att lärosätet har en omfattande organisation för kvalitetsarbete och att den engagerar alla nivåer på ett tillräckligt sätt, från studenter till prorektor. Bedömaregruppen ser det även som att lärosätet undersöker systematiska orsaker till avhopp och använder beprövade åtgärder för att studenter ska få stöd och fullfölja sin utbildning.

Bedömaregruppen ser studenternas formella och informella möjligheter att påverka som goda. Exempelvis har lärosätet infört kursambassadörer, vilket innebär att man kompletterar digitala utvärderingar med diskussioner om kurserna med studentrepresentanter.

Bedömaregruppen ser det som att utbildningen på ett tillräckligt sätt är utformad och genomförs så att den är användbar och utvecklar studentens beredskap för att möta förändringar i arbetslivet. Exempelvis beskrivs en välordnad VFU, och projekt sker i samverkan med skolor i regionen. Studenterna förbereds exempelvis när det gäller digital teknik vilken de förväntas använda i framtiden.

Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Enligt lärartabellen undervisar fyra lektorer, varav en docent, och tre adjunkter på utbildningen. Man tar in 25 studenter varje höst, och i relation till antalet undervisande lärare verkar kompetensen vara tillräcklig enligt bedömaregruppen. Under intervjuerna berättade lärosätet att det brukar vara en del tidiga avhopp, men att studentgruppen sedan brukar vara stabil under den fortsatta utbildningen.

Lärlaget gav under intervjuerna intrycket av att vara starkt sammanhållet, med många tankar på samarbeten inom ämnet. Lärarna gav också exempel på reflektion kring samarbete med den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU), både under intervjun och i självvärderingen. Lärosätet behöver enligt självvärderingen förstärka den ämnesdidaktiska kompetensen, och bedömaregruppen instämmer med tanke på lektorernas inriktningar. Enligt underlaget är det en lektor och en doktorand/adjunkt som tar hand om all litteraturvetenskap, och kompetensen behöver enligt bedömaregruppen förstärkas inom kort. Under

intervjuerna framkom att den språkvetenskapliga sidan kommer att förstärkas med en docent under hösten 2019. Lärargruppen som jobbar med svenska språket är redan större än den grupp som undervisar i litteraturvetenskap, och obalansen beror på att de förra lärarna har fler åtaganden i andra utbildningar på lärosätet. Det medför att antalet lärare med språkvetenskaplig och språkdidaktisk kompetens är mer stabilt vid lärosätet än antalet lärare med litteraturvetenskaplig och litteraturredidaktisk kompetens. Bedömggruppen rekommenderar lärosätet att komma till rätta med obalansen och minska sårbarheten på den litteraturvetenskapliga sidan.

Lärarna är enligt lärosätet tillsvidareanställda och har genomgått högskolepedagogisk utbildning. Självvärderingen visar också att de är engagerade i program- och kursutveckling på ämneslärarprogrammet, i samarbete med UVK och VFU. Bedömggruppen ser därmed att lärosätet tillgodoser den pedagogiska kompetensen. En av lärarna arbetar i ungdomsskolan och flera har tidigare arbetat i skolan, med elever i relevant åldersspann. De kopplar sin erfarenhet till undervisningen, vilket gör det finns en professionsrelaterad kompetens som är tillräcklig enligt bedömggruppen.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Läro-utbildningarna vid lärosätet ligger under Akademin för lärande, humaniora och samhälle där det finns en gemensam forskningsmiljö, Centrum för forskning om lärande, kultur och samhälle (CLKS). Inom CLKS bedrivs forskning med koppling till läro-utbildningen, till exempel i ämnesdidaktik. Två forskningsprojekt i ämnet svenska är direkt kopplade till läro-utbildningen, varav det ena handlar om språkutveckling där studenterna kan gå in i frågor som rör språkutvecklande arbetssätt i andra ämnen än svenska. Det andra handlar om akademiskt skrivande i ett intersektionellt perspektiv, vilket bedömggruppen ser som positivt med tanke på att lärosätet i självvärderingen skriver att man har en bred rekrytering till utbildningen. Ytterligare några andra projekt nämns kort i självvärderingen, Språk och makt och Empati i skönlitteratur. Dessa projekt är direkt kopplade till professionen: till skolor och bibliotek, vilket stärker den professionsinriktade miljön. Lärosätet har ett nära samarbete med skolor och uppfattar det som ett ömsesidigt givande. Även genom regionalt utvecklingscentrum sker ett utbyte med arbetslivet när det gäller både forskning och utbildning.

Bedömggruppen anser att den vetenskapliga miljön är mer gynnsam på språksidan än litteratursidan, både till följd av obalansen i antalet lärare och sett till medverkan i forskningsnätverk. Bedömggruppen ser positivt på det samarbete som lärosätet påbörjat mellan kurser i svenska språket och litteraturvetenskap eftersom det stärker utbildningsmiljön. Ännu har man bara provat på att parallellläsa kurser under en termin, men de intervjuade lärarna verkar vara positivt inställda till att fortsätta och fördjupa det sättet att arbeta. Trots detta behöver lärosätet komma till rätta med den obalans som finns i miljön, och bedömggruppen rekommenderar därmed lärosätet att säkerställa att lärare på litteratursidan är i aktiva forskningsnätverk som kan ge dem ett större litteraturvetenskapligt och litteraturredidaktiskt sammanhang än det lokala, så att inte enbart lärosätet tar deras pedagogiska kompetens i anspråk. Lärosätet skriver också i självvärderingen om synergieffekter med engelska och ett gemensamt forskningsprojekt om empati mellan engelska och litteraturvetenskap.

Eftersom den nya varianten av utbildningen, vid tidpunkten för utvärderingen, bara har provats i två terminer är det svårt att veta hur utfallet kommer bli. Bedömggruppen anser dock att det finns goda

förutsättningar för synergieffekter eftersom alla studenter i dagsläget har samma ämneskombinationer, och det är troligt att litteraturläsning eller språkstrukturell förståelse skulle kunna förstärkas av de båda språk- och litteraturämnena. För att få synergieffekterna mellan utbildningen och forskningen krävs dock ett mycket nära och kontinuerligt samarbete mellan lärarna.

Lärosätet har identifierat ett behov av att involvera studenterna mer i forskningen, för att säkerställa att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Under intervjuerna framgår att en del vetenskapliga artiklar används i kurser utan att vara obligatoriska, vilka lärosätet planerar att åtgärda genom att revidera litteraturlistorna. Bedömggruppen rekommenderar att lärosätet också undersöker möjligheten att ytterligare stötta studenternas kontakter med ämnets och lärosätets egen forskning.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.*

Lärosätet har omarbetat strukturen på inriktningen svenska. Det handlar huvudsakligen om att förstärka den fördjupande delen av ämnet så att studenterna får bättre teoretiska kunskaper i ämnesområdena och bättre metodiska färdigheter i ämnet. En större del av utbildningen ligger nu på avancerad nivå, där en ny teori- och metodkurs i ämnet har lagts till. Inga studenter har nått denna version av terminen ännu, men bedömggruppen bedömer att omarbetningen sannolikt säkerställer måluppfyllelse. För att få utrymme för den nya kursen har lärosätet använt osthyvelprincipen så det blir lite mindre utrymme än tidigare på några kurser. Till exempel har moderna texter lyfts fram på bekostnad av historiska. Det medför att lärosätet behåller sin bredd eftersom man inte tar bort något område helt. Bedömggruppen ser det som en acceptabel prioritering, där vinsterna med de nya kurserna verkar överväga.

I självvärderingens beskrivning av mål och examination finns exempel på hur lärosätet arbetar med progression genom utbildningen, exempelvis när det gäller den delen av ämnet som rör läsning av, struktur i och skrivande av texter. Fler sådana spår verkar finnas, till exempel i språksociologi. De språkvetenskapliga kurserna framgår tydligt i självvärderingen, och under intervjuerna förtydligar lärosätet hur man arbetar med litteraturdidaktik. Bedömggruppen menar att lärosätet behöver synliggöra den delen av ämnet, även om man resonerar om den litteraturdidaktiska progressionen och förklarar att man tidigt vill introducera studenterna i litteraturvetenskapliga verktyg. Bedömggruppen menar därmed att lärosätet säkerställer att studenterna når fördjupade kunskaper, men ser en risk för att de litteraturvetenskapliga aspekterna kommer skymundan i förhållande till den tydligt framträdande språkvetenskapen och språkdidaktiken. Bedömggruppen rekommenderar därför att lärosätet gör en separat genomgång av de litteraturvetenskapliga och de litteraturdidaktiska inslagen.

Enligt självvärderingen är lärosätet bekymrade över studenternas vetenskaplighet, metodkompetens och förmåga att formulera ett forskningssyfte, men de självständiga arbeten som bedömggruppen

tagit del av bekräftar inte denna farhåga. Kunskaperna i ämnet verkar alltså vara tillfredsställande, enligt bedömargruppen. Under intervjun lyfter lärosätet att de framöver ska revidera litteraturlistorna och inkludera vetenskapliga texter som nu används utan att vara obligatorisk läsning. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att fullfölja denna ambition.

I självvärderingen skriver lärosätet om synergieffekter mellan svenska och engelska, och även om man inte ger några konkreta exempel på effekter ser lärarna en potential. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet säkerställer att det blir en reell progression eller förstärkning för ämnet svenska, både inför och under arbetet med synergieffekter mellan svenska och engelska. Det krävs en omfattande och kontinuerligt arbete, för annars kan studenterna uppfatta att samma område tas upp dubbelt, eller inte alls.

För det samarbete som lärosätet inlett inom svenskämnet har man sett synergieffekter, exempelvis genom att man för första gången provat att parallellläsa delkurser med litteraturhistoria och språkhistoria, och då behandlat äldre texter både språkvetenskapligt och litteraturvetenskapligt. Lärosätet är nöjda med utfallet och kommer att fortsätta att utveckla arbetssättet. Det ser bedömargruppen positivt på.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visar kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Tidigare har lärosätet noterat att studenterna inte varit tillräckligt säkra när det gäller vetenskapliga metoder och teoretisk anknytning, och en man har infört en ny struktur för att nå en högre måluppfyllelse. I den nya kursstrukturen gör studenterna en mindre studie i delkursen *Språk- och litteratursociologi*. Det är enligt bedömargruppen lovvärt att man inom ämnet har identifierat svagheter vad gäller studenternas vetenskaplighet och sedan omarbetat utbildningen för att komma till rätta med detta. Det är emellertid väldigt många olika perspektiv, metoder och områden som ska samsas i de nya kurserna eftersom lärosätet vill ge så mycket stöd som möjligt i både litteraturvetenskap och språkvetenskap under den nya fördjupande satsningen. Det är fortfarande en öppen fråga hur man ska kunna omfatta fördjupning i språkvetenskap, litteraturvetenskap och språkdidaktik under en och samma delkurs. Det finns också en risk för att kursen faller isär eftersom språksociologi och litteratursociologi omfattar skilda teoretiska utgångspunkter och metoder. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet utvärderar ämnesfördjupningen under den sista terminen i svenska för att se om man uppnår avsedd effekt på vetenskapligheten.

Det finns även en kurs som ska öka studenternas kunskap om språkvetenskapliga, litteraturdidaktiska och språkdidaktiska teorier och metoder. Kursen ligger sent i utbildningen, i nära anslutning till de självständiga arbetena, eftersom de tidigare självständiga arbetena generellt inte höll hög kvalitet. Det förändringsarbete man har genomfört verkar lovande enligt bedömargruppen, men det är ännu inte provat i skarpt läge. För de studenter som går den äldre varianten har man också förstärkt den teoretiska och metodiska progressionen. Utifrån de självständiga arbeten som bedömargruppen tagit del av har det fått effekt och de flesta arbeten uppfyller målet.

Sammanfattningsvis kan bedömargruppen konstatera att lärosätet säkerställer att studenterna får fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder inom

svenskämnet, medan delen av målet att studenterna kan visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen behandlas mer i UVK. Den senare delen av målet berörs dock i någon mån inom svenskan under ämnes-VFU och termin 4, och i den omarbetade utbildningen även termin 8.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Enligt självvärderingen är det främst under ämnesstudierna som lärosätet säkerställer måluppfyllelse när det gäller fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik. I UVK säkerställer man främst måluppfyllelse när det gäller fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten inom ämnesområden. Enbart två lärandemål redovisas för ämnes-VFU i självvärderingen.

Ämneskunskaper i svenska och VFU kopplas även ihop i den avslutande VFU-uppgiften, där studenter ska visa att de har tillräckliga ämneskunskaper. Här menar bedömargruppen att det krävs en hel del samarbete mellan UVK och VFU samt ämne och ämnesdidaktik för att examinationen av tillräckliga ämneskunskaper i svenska ska vara förankrad hos dem som kan fälla avgörandet vid lärosätet.

I självvärderingen beskriver lärosätet hur de säkerställer den första delen av målet genom att studenterna läser vetenskapliga texter under de första terminerna och sedan gör en vetenskaplig undersökning under delkursen *Språk- och litteratursociologi*, med utgångspunkt i litteratursociologisk eller språksociologisk forskning. Därefter fördjupas de vetenskapliga färdigheterna och förmågorna i det självständiga arbetet. I självvärderingen redovisar lärosätet lärandemål och krav på examinerade uppgifter där studenterna ska bidra till kunskapsutvecklingen av den ämnesdidaktiska forskningen och uppvisa ett kritiskt och självständigt förhållningssätt. Lärosätet har tidigare funnit brister i kurserna när det gäller att ge studenterna förmåga att systematisera forskningsresultat, så man har därför skärpt kraven och gjort om utbildningen. Bedömargruppen anser att lärosätet uppfyller målet, inte minst med tanke på att de självständiga arbetena redan uppnår måluppfyllelse.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Lärosätet menar att didaktiken huvudsakligen har sin hemvist inom UVK och ämnesdidaktiken inom respektive ämne, medan båda är aktuella på VFU-kurserna. Detta är en tydliggörande och rimlig reflektion, enligt bedömargruppen. I den nya utbildningen kopplar man ihop i ämnesstudierna med de didaktiska, tillämpade studierna i UVK, och därmed ser man det som att utbildningen får bredd. Ju längre studenterna kommer i utbildningen, desto högre krav ställs på självständighet och komplexitetsgrad. Det är framför allt inom ämnet som ämnesdidaktik ryms och kontinuerligt tas upp.

Lärosätet visar, enligt bedömargruppen, hur progressionen går från beskrivande till allt tydligare tillämpningar när det gäller metodisk och didaktisk koppling: från att beskriva undervisningsämnet till att planera en undervisningssituation med litteratursamtal. När VFU:n är kopplad till ämnet examinerar en lektor, i form av en undervisningsreflektion. Examinationsformerna varierar från grupparbeten till skrivuppgifter och hemtentamen. Med talrika och tydliga exempel visar lärosätet därmed hur de arbetar med progression och fördjupning inom det aktuella målområdet, enligt bedömargruppen.

Bedömargruppen ser det som sannolikt att den nya utbildningen kommer att utvecklas planenligt och att studenterna då kan få tillräckligt med didaktiska och ämnesdidaktiska färdigheter och förmågor. Gruppen anser därmed att lärosätet uppfyller målet och ser positivt på att lärosätet lyft fram det litteraturredidaktiska området mer i den nya strukturen. Lärosätet behöver följa upp hur kopplingen mellan ämne, ämnesdidaktik och UVK-kurser gestaltar sig i realiteten, enligt bedömargruppen.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, men säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Bedömargruppen anser att lärosätet når måluppfyllelse delvis genom ämnesstudierna. I självvärderingen beskriver lärosätet hur läraruppdraget kommer in redan i början av utbildningen, både i den äldre och nya versionen av utbildningen. Ämnesstudierna omfattar enligt självvärderingen en allt större komplexitet när det gäller lärarens uppdrag. Delkursen *Språkets variation och mångfald* omfattar exempelvis en uppgift med lärandemål, genomförande och examination som är kopplat till målet. Bedömargruppen menar att upplägget är relevant, men det handlar om lektionsplaner som man gör på plats på lärosätet och som inte kan omsättas i reell praktik.

I självvärderingen skriver lärosätet att metodinslagen inom ämnet är begränsade i början av utbildningen, men att de ökar och blir mer komplexa. Bedömargruppen ser det som att ämnet tydligt bidrar till detta mål, men att det främst är under UVK och framför allt VFU som man säkerställer måluppfyllelse

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Av självvärderingen framgår det att lärosätet kontinuerligt berör frågor om jämställdhet, och det finns ett jämställdhetsarbete som omfattar både studenter och anställda. Lärosätet har övergripande strategier för jämställdhetsarbetet; i till exempel programuppföljningar är nyckeltalen uppdelade på kön och dessa ingår i lärosätets kvalitetsarbete.

Inom inriktningen svenska beskriver lärosätet i självvärderingen hur jämställdhet kommer in genom forskningsområdet *Språk och kön* och i kursen *Språk- och litteratursociologi*, där det anläggs ett intersektionellt perspektiv som omfattar genus, och därmed mer än enbart jämställdhet. Under kursen examineras studenterna genom en skrivuppgift eller en egen mindre undersökning. Enligt självvärderingen är personalgruppen medveten om hur genus hela tiden "görs" i klassrummet, och kursansvariga ser till att fördelningen mellan manliga och kvinnliga författare i kurslitteraturen blir

jämn. I självvärderingen sägs studenterna ha möjlighet att diskutera jämställdhet ur ett undervisningsperspektiv, men sammanhanget eller formerna för det beskrivs inte, med undantag för det ovan nämnda exemplet. Bedömaregruppen anser att studenterna kan få större möjligheter att förankra jämställdhetsperspektivet i reell pedagogisk verksamhet. Gruppen rekommenderar därmed att lärosätet i högre grad använder svenskämnetns olika områden för att låta studenterna fördjupa sig i frågor om jämställdhet, med syftet att stärka studenternas förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i pedagogisk verksamhet inom det egna ämnet.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

I programrådet diskuteras kursutveckling. Det finns ett forum för ämnesansvariga som hanterar genomförandet av kurserna och ett kollegium som är centralt för utbildningen. När programrådet följer upp utbildningen återkopplas resultaten till studenter, VFU-handledare, alumner och andra arbetslivsföreträdare. Den löpande uppföljningen sker med webbenkäter och med kursambassadörer, det vill säga representanter för olika studentkullar i ämnet. I självvärderingen beskrivs att ämnet efter ett omfattande kvalitetsarbete har förändrat och lagt till kurser för att göra ämnesstudierna bättre. Detta har man gjort efter att ha beaktat relevanta intressenters perspektiv, vilket bedömaregruppen ser positivt på. Bedömaregruppen menar därför att utbildningarna följs upp på ett systematiskt sätt och att lärosätet arbetar med kvalitetsutveckling och återkoppling.

Utbildningen har genomgått förändringar, och lärosätet betonar de tänkta synergieffekterna och samordningsvinsterna när olika delar av ett ämne bidrar till samma mål. Bedömaregruppen ser dock potentiella problem med de framhållna synergieffekterna, och rekommenderar att lärosätet noggrant följer upp utvecklingsarbetet och det tilltänkta resultatet i form av högre måluppfyllelse. Det finns exempelvis en risk att för att nyanställda lärare missar chansen till möjliga synergieffekter, om inte kollegiet explicit pekar ut dem. En annan uppenbar risk är att det blir luckor snarare än synergier om det inte finns ett kontinuerligt system för uppföljning. Bedömaregruppen rekommenderar därmed att lärosätet särskilt följer upp den progression som är planerad i den nya strukturen, för att säkerställa att den upprätthålls och efterlevs.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Kvarvaron befinner sig på en nivå liknande den som gäller för hela riket. De studenter som fortfarande är kvar ett par terminer in i utbildningen brukar också slutföra sina studier. Enligt självvärderingen arbetar lärosätet både förebyggande och under pågående kurser med att identifiera studenter som behöver extra stöd och som har problem med utbildningen. Exempel på förekommande insatser är att upprätta individuella studieplaner, så kallad supplemental instruction (SI) som är en typ av mentorsverksamhet, och att hänvisa studenter till den centrala inrättningen Skrivpunkten där de kan få språkligt stöd i sitt skrivande.

Bedömaregruppen anser att lärosätet har en systematisk organisation för att se till att studenterna avslutar sin utbildning med en examen, men man rekommenderas att vara uppmärksam på om det framöver kan behövas insatser för att stödja studenter på svenskläro-utbildningen.

Bedömningsområde: Studentperspektiv**Studentperspektiv**

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Studenterna har både formella och informella möjligheter att ge respons på utbildningen, enligt bedömgargruppen. I självvärderingen står att studenterna har möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Exempelvis finns det studentrepresentanter i akademirådet vid Akademin för lärande, humaniora och samhälle där kursplaner och programuppföljningsrapporter fastställs. Vid en genomlysning av programmet påtalade studenterna att det behövdes en bättre sammanhållen utbildning med mer koherens. Detta menar lärosätet att man har tagit fasta på och att det har bidragit till omorganisationen.

För att säkerställa formellt studentinflytande görs kursvärderingsenkäter, men svarsfrekvensen är låg och lärosätet har därför infört så kallade kursambassadörer, det vill säga studenter i varje årskurs som tar på sig ansvaret att föra studenternas talan. Förhoppningen är att denna åtgärd så småningom ska öka studenternas engagemang och villighet att besvara kursvärderingar. Bedömgargruppen ser positivt på detta försök. I självvärderingen menar man också att lärosätets storlek och de små studentgrupperna gör det lätt för studenterna att påverka direkt och informellt, och bedömgargruppen ser det antagandet som rimligt.

När det gäller svenskämnet visar underlaget att studenterna har både informellt och formellt inflytande i programråd och genom kursambassadörerna. Lärare i ämnet beskrivs som lyhörda och när studenterna efterfrågar mindre justeringar gör man det under terminerna. Exempelvis lägger lärare inom ämnet om schemat för att inte få schemakrockar med sådant som kan vara intressant för studenterna och som de annars skulle kunna missa. Bedömgargruppen ser det som att lärosätet engagerar och involverar studenterna på ett tillfredställande sätt.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan**Arbetsliv och samverkan**

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

I självvärderingen framträder många olika former av konstruktiva och relevanta samarbeten med skolor, bibliotek, region och forskning. Lärosätet samarbetar exempelvis med regionbiblioteket och involverar då studenterna. Man har också ett nära samarbete med skolor, och detta uppfattas av lärosätet som ömsesidigt givande. Vidare gör regionalt utvecklingscentrum att arbetsliv och akademi får kontakt, för både utbildning och forskning. Ett exempel är projektet Näktergalen där studenter är mentorer eller faddrar för ensamkommande flyktingbarn.

När det gäller arbetsliv och samverkan mer specifikt inom svenskämnet tar lärosätet upp ett läsförmedlande samarbete med bibliotek som är konkret kopplat till delkursen Ungdomars läsning. Ett annat exempel är ett läsidaktiskt projekt med Region Halland som resulterat i forskning och konferensdeltagande. Genom sådana projekt får studenterna kunskap om hur skolor och olika delar

av regionen arbetar konkret med den föränderliga omvärlden. Alumner och arbetslivsrepresentanter ingår i programrådet, vilket enligt bedömargruppen är positivt för utbildningens utformning.

Bedömargruppen anser att lärosätet, regionen och arbetslivet verkar ha ett tätt och givande samarbete som gör att studenterna är redo att möta ett föränderligt arbetsliv och det omgivande samhället.

Samlat omdöme ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier vägs samman med motsvarande bedömningar inom utbildningsvetenskaplig kärna. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Det finns en vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk kompetens som står i proportion till utbildningens volym, enligt bedömargruppen, men den ämnesdidaktiska kompetensen kan stärkas. Lärosätet vet om detta och har ett långsiktigt kompetensförsörjningsarbete som inkluderar rekryteringar. Lärosätet ser till att lärarna har högskolepedagogisk kompetens, bland annat genom högskolepedagogisk utbildning. En av lärarna arbetar också i ungdomsskolan och flera har tidigare arbetat med det relevanta åldersspannet i skolan. De kopplar sin erfarenhet till undervisningen, vilket gör att det finns en professionsrelaterad kompetens som är tillräcklig, enligt bedömargruppen.

Ämnesmiljön är inte stor men tillräcklig för utbildningens omfattning. Bedömargruppen anser att den vetenskapliga miljön är mer gynnsam på språksidan än litteratursidan, med tanke på obalansen i antalet lärare och medverkan i forskningsnätverk. Bedömargruppen ser positivt på det samarbete som lärosätet påbörjat mellan svenska språket och litteraturvetenskap eftersom det stärker utbildningsmiljön. Eftersom få lärare har litteraturvetenskap som sitt ämne blir vetenskapliga nätverk också utanför lärosätet extra viktiga för dessa lärare, menar bedömargruppen. Den professionsrelaterade miljön säkerställer lärosätet genom praktknära forskning och ett väl utvecklat samarbete med arbetslivet om utbildning och forskning.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Lärosätet visar med lärandemål och examination hur man arbetar med progression genom utbildningen, exempelvis för den delen av ämnet som rör läsning av, struktur i och skrivande av texter. Fler sådana spår verkar finnas, till exempel i språksociologi. Det ser bedömargruppen som ett tydligt exempel på lärosätets sätt att säkerställa att studenterna når fördjupade kunskaper. Det förändringsarbete man har genomfört verkar lovande och rimligt, men det är ännu inte provat i skarpt läge. Bedömargruppen menar dock att lärosätet med dessa ändringar säkerställer att studenterna når fördjupade kunskaper. Samtidigt finns en risk för att de litteraturvetenskapliga aspekterna hamnar i skymundan för språketenskapen och språkdidaktiken.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Lärosätet har arbetat om ämneslärarprogrammet för att stärka detta mål. Svenska har utformat en kurs som ska förstärka studenternas kunskap om respektive färdigheter i språketenskapliga, litteraturdidaktiska och ämnesdidaktiska teorier och metoder.

Kursen ligger sent i utbildningen, i nära anslutning till de självständiga arbetena. För de studenter som går den äldre varianten har man förstärkt den teoretiska och metodiska progressionen. Därmed säkerställer lärosätet att studenterna får fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder inom svenskämnet. Studenterna ska kunna visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen; detta behandlas tydligare i UVK men man berör det också inom svenskan.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Den första delen av målen säkerställs framför allt under ämnesstudierna medan den andra delen i huvudsak säkerställs i UVK. Enbart två lärandemål redovisas för ämnes-VFU i självvärderingen. Ämneskunskaper i svenska och VFU kopplas även ihop i den avslutande VFU-uppgiften, där studenterna ska visa att de har tillräckliga ämneskunskaper. Här menar bedömargruppen att det krävs en hel del samarbete mellan UVK och VFU samt ämne och ämnesdidaktik för att examinationen av tillräckliga ämneskunskaper i svenska ska vara förankrad hos dem som kan fälla avgörandet vid lärosätet. De ändringar som lärosätet genomfört har lett till att en del andra delkurser har formats om för att skapa utrymme, vilket kan medföra att studenterna stärks vetenskapligt men kanske upplever att övriga kurser är begränsade. Ändringarna verkar dock ha fått effekt och de flesta självständiga arbeten når målet.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Med talrika och tydliga exempel visar lärosätet hur man arbetar med progression och fördjupning inom det aktuella målområdet. Enligt bedömargruppen kommer den nya utbildningen troligen att kunna utvecklas planenligt, och då ge tillräckligt med didaktiska och ämnesdidaktiska färdigheter och förmågor. Det blir dock nödvändigt att följa upp hur kopplingen mellan ämne, ämnesdidaktik och UVK-kurser gestaltar sig i realiteten.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls delvis. Bedömargruppen anser att ämnet tydligt bidrar till detta mål men att måluppfyllelsefrämst säkerställs under UVK och framför allt VFU. Ett exempel på uppgift, lärandemål, genomförande och examination inom ämnet hämtas i självvärderingen från delkursen Språkets variation och mångfald. Bedömargruppen menar att ett sådant upplägg verkar rimligt och relevant, men det handlar om lektionsplaner som man gör på plats på lärosätet.

Lärosätet beaktar, kommunicerar och förankrar ett jämställdhetsperspektiv i utbildningens innehåll, utformning och genomförande, men man kan göra det tydligare inom ämnet. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet i högre grad använder svenskämnets olika områden för att låta studenterna fördjupa sig i frågor om jämställdhet. Man kan också ge studenterna mer stöd för att de ska kunna beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i pedagogisk verksamhet inom det egna ämnet.

Kvalitetsarbetet utgår från prorektor som leder högskolans kvalitetsråd. Lärosätets fyra akademiers respektive utbildningsledare står för det konkreta arbetet, tillsammans med programansvarig. Denna leder i sin tur ett programråd som omfattar studenter, lärare, alumner, handledare inom VFU och arbetslivsrepresentanter. Bedömargruppen anser att lärosätet generellt verkar arbeta tillräckligt med uppföljning, kvalitetsutveckling och återkoppling. Det framgår också att lärosätet efter ett omfattande kvalitetsarbete bland annat har lagt till kurser för att göra ämnesstudierna bättre, efter att ha beaktat relevanta intressenters perspektiv. Bedömargruppen anser att lärosätet generellt verkar ha en

tillräckligt systematisk organisation för att se till att studenterna avslutar sin utbildning med en examen. Rekommendationen är samtidigt att vara uppmärksam på om det framöver kan behövas insatser, särskilt för att stödja studenter på svensklärarytbildningen.

När det gäller svenskämnet framgår att studenterna har både formellt och informellt inflytande i programråd och genom kursambassadörer, samt att lärare är lyhörda och gör mindre justeringar under terminerna om studenterna efterfrågar det. Exempelvis hjälper man inom ämnet till och lägger om schemat så att studenterna inte ska missa något på grund av en schemakrock. Överlag får bedömargruppen en positiv bild av svensklärarytbildningen och studentinflytande.

Bedömargruppen anser att lärosätet, regionen och arbetslivet verkar ha ett nära och givande samarbete som gör att studenterna är redo att möta ett föränderligt arbetsliv och det omgivande samhället. Ett exempel är projektet Näktergalen med regionalt utvecklingscentrum där studenter är mentorer eller faddrar för ensamkommande flyktingbarn. Sådana samarbeten bidrar till studenternas kunskap om hur skolor och olika delar av regionen arbetar konkret med den föränderliga omvärlden. Ett annat exempel är läsprogram som genomförs i samarbete med regionens bibliotek och bibliotekarier.

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Högskolan i Halmstad

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen gymnasieskolan

Bilaga: Ämneslärarexamen UVK

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 19 december 2019 till utvitsy@uka.se med kopia till emma.wimmerstedt@uka.se. Ange **411-00375-18** i ärendemeningen.

Högskolan i Halmstads yttrande

Högskolan i Halmstad har inga synpunkter på delningen av det preliminära yttrandet.

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Högskolan i Halmstad

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen gymnasieskolan

Bilaga: Ämneslärarexamen inriktning svenska gymnasieskola

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 19 december 2019 till utvitsy@uka.se med kopia till emma.wimmerstedt@uka.se. Ange **411-00375-18** i ärendemeningen.

Högskolan i Halmstads yttrande

Högskolan i Halmstad har inga synpunkter på delningen av det preliminära yttrandet.